

ረመዳን የእምነትና የጀግኖች መከወኛ ወር

ምስጋና ሁሉ በተከበረው መጽሐፉ

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رَجَالَ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا

ለአለው ለአለማቱ ጌታ ይገባው።

ትርጉሙም (ከአማኞች በርሱ ላይ ለአላህ ቃል ኪዳን የገቡበትን በውነት የፈጸሙ ወንዶች አሉ። ከነሱም ስለቱን የፈጸመ (ለሃማኖቱ የተገደለ) አለ። ከነሱም ገና የሚጠባበቅ አለ። (የገቡበትን ቃል) መለወጥንም አለወጡም) ማለት ነው።

ብቸኛ ከሆነው ለሱም አጀጋሪ ከለለው አላህ በስተቀር በእውነት የሚገዙት አምላክ እንደሌለ እመስክራለሁ። እንዲሁም ነብያችን ሰይዲና ሙሐመድም (ሶ.ዐ.ወ.) የሱ ባሪያና መልእክተኛ በመሆናቸውም እመስክራለሁ። ጌታዬ ሆይ! በርሳቸው፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸውና አስከ እለተ ቂያማ ድረስ በመልካም ምግባር በተከተሏቸው ምእምናን እዝነትህን፣ ሰላምህንና በረከትህን አውርድ።

ከዚህም በመቀጠል

አላህ (ዐ.ወ.) በአንድ ባሪያ ላይ ከለገሳቸው ስጦታዎች እጅግ በጣም ታላቁ በአላህ የማመን ስጦታ ነው። አላህ (ሱ.ወ.) እንዲህ ይላል፡

وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَبٌ إِلَيْكُمْ إِلَّا إِيْمَانًا وَزَيْنَةً فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَتْ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاشِقُونَ

ትርጉሙም (ግን አላህ እመነትን ወደናንት አስወደደ ። በልቦቻችሁም ውስጥ አጌጠው። ክህደትንና አመጥንም እንቢተኛነትንም ወደናንተ የተጠላ አደረገ። እነዚያ (እምነትን የወደዱና ክህደትን የጠሉ) እነርሱ ቅኖች ናቸው) ማለት ነው።

የረመዳን ወር የእውነተኛ እምነት ወር መሆኑ ጥርጥር የለበትም። ለዚህም ነው በቅዱስ ቁርአን የጾም አንቀጾች የእምነት ባህርይን በመጥቀስ የጀመሩት። አላህ (ሱ.ወ.) እንዲህ ይላል፡

أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

ትርጉሙም (እናንተ ያመናችሁ ሆይ! ምን በነዚያ ክናንተ በፊት በነበሩት (ህዝቦች) ላይ እንደተጻፈ በናንተም ላይ ተጻፈ። (ተደነባ) ልትጠነቀቁ ይከጀላልና) ማለት ይሆናል።

እውነተኛ እምነት ማለት ከአላህ ዘንድ በመጣው ሁሉ ማመንና ይዘቱን በተግባር ማዋል ነው። በአንድ ምእምን ልብ ሊሰፍን የሚገባውን የእምነት ምንነት፣ በታወቀው የጅብሪል ሓዲስ (ዐ.ሰ) እንደሚከተለው ሰፍሮ እናገኘዋለን፡ ጅብሪል ነብያችንን (ሶ.ዐ.ወ.) ስለእምነት በጠየቃቸው ጊዜ እንዲህ በማለት መለሰዋል፡ (በአላህ፣ በመልአኮቹ፣ በመጻሕፍቱ፣ በመልእክተኞቹና በመጨረሻው ቀን ማመነህ እንዲሁም ደግሞ ደግሞ ይሁን መጥፎ በአላህ ፍርድ ማመነህ ነው)። እምነት በምላስ የምንናገረው ቃል ብቻ አይደለም። ነገር ግን እምነት በሌብ የሰፈነ እምነት ሲሆን በተግባርም ሊደግፍ ይገባል። አላህ (ሱ.ወ.) እንዲህ ይላል፡

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا تُكِرَ اللَّهُ وَجِئَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تَلَيَّتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ . الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۗ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا

ትርጉሙም (ፍጹም ምእምናን እነዚያ አላህ በተወሳ ጊዜ ልቦቻቸው የሚፈሩት በነሱም ላይ አንቀጾቻችን በተነበቡ ጊዜ እምነት የሚጨምሩላቸው፡ በጌታቸውም ብቻ የሚያመልኩት ናቸው። እነዚያ ሶላትን ደንቡን አሟልተው የሚሰግዱ ከሰጠናቸውም ሲሳ የሚለግሱ ናቸው። እነዚያ በውነት አማኞች እነሱ ብቻ ናቸው...) ማለት ነው።

ነብያችንም (ሶ.ዐ.ወ.) እንዲህ ይላሉ፡ (ሙስሊም ብሎ ማለት ሙስሊሞች ከምላሱና ከእጁ ተንኮል የዳኑ ሲሆን ነው። ምእምን ብሎ ማለት ደግሞ ሰዎች በገንዘባቸውና በነፍሳቸውም እምነት የጣሉበት ሲሆን ነው)። በጠባቤና በተጋባራቱ አላህ ካዘዛቸውና ከከለከላቸው ነገሮች ያጋደለ ሰው በእርግጥ ከእምነት መስመር ወጥቷል። ስለዚህም ነው ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንዲህ ያሉት፡ (ዝሙተኛ ዝሙት ሲፈጽም በእምነት ላይ እያለ አይደለም። የሚያሰክር ነገርም ሲጠጣ በእምነት ላይ እያለ አይደለም። ሲሰርቅም እንደዚሁ በእምነት ላይ እያለ አይደለም።

ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) በጎረቤቱ ላይ ጉዳት የሚያደርስ ሰው ወይም እንደተራብ እያወቀ እሱ ጠግቦ ያደረ ሰው ሙሉ እምነት እንደሌለው ገልጾል። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እምነት በተግባር መደገፍ ያለበት መሆኑን እንዲህ በማለት አመልክተዋል፡ (በአላህ ይሁንብኝ አላመነም፡ በአላህ ሁንብኝ አላመነም፡ በአላህ ይሁንብኝ አላመነም አሉ። ያአላህ መላክተኛ ሆይ! እሱ ማነው ሲሉም ጠየቋቸው እሳቸውም ያ ጎረቤቱ ተንኮሉን የሚፈራ የሆነው ሰው) አንዲሁም በሌላ ሐዲስ እንዲህ ብለዋል፡ (በጎኑ ያለው ጎረቤቱ እንደተራብ እያወቀ ጠግቦ ያደረ ሰው በኔ አላመነም)።

እውነተኛ እምነት የሚባለው ያ አማኙን የሌሎችን መብት እንዳይዳፈር የሚከለክል፣ ልቡን ከተንኮል፣ ከምቀኝነት፣ ከራስ ወዳድነት፣ ከቂም፣ ከክህደትና ከብለሹነት የሚያፀዳ እምነት ነው። እንዲሁም ጠባቤን ገርቶ በእለት ትእለት ህይወቱ የአላህን ወዴታ ብቻ መሰረት በማድረግ ለሰው ልጅ፣ ለአንስሳ ብሎም ለማንኛውም ፍጥረት ርህራሄና እዝነት የሚያሳይ ሲሆን ነው። ታላቁ አላህ እንዲህ ይላል፡

وَيُطْعَمُونَ عَلَىٰ حَبِّهِ مَسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا . إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُؤْتِيْذُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا .

ትርጉሙም (ምግብንም ከመውደዳቸው ጋር ለደሀ፣ ለየቲምም፣ ለምርኮኛም ለእስረኛም ያበላሉ። የምናበላችሁ ለአላህ ወዴታ ብቻ ነው። ከናንተ ዋጋንም ማመስገንንም አንፈልግም። ማለት ይሆናል።

እምነት ስሯ በምድር ውስጥ የተደላደለች ቅርንጫፏም ወደሰማይ የረዘመች ዛፍ ነች። መሰረቶቿ በጠነከሩና ስሮቿም በተደላደሉ ጊዜ ፍሬዋን በጌታዋ ፈቃድ ትሰጣለች። እውነተኛ ጾምም ከዚህ ዓይነት እምነት የመነጨ በመሆኑ በመንፈስ መረጋጋትንና እርካታን ያሰፍናል። ጾመኛውም አላህ (ዐ.ወ.) የሚቆጣጠረው መሆኑን በማረጋገጥ ከውሸት የራቀ ሆኖ እናገኘዋለን። ምክኒያቱም ጾምና ውሸት አይገናኙምና። ጾም መሰረቱ በግልጽም ሆነ በምስጢር አላህ የሚቆጣጠር መሆኑን መሰረት ያደረገና ከአላህና ከባሪያው መካከል ያለ ምስጢር ነው። ውሸት በአንጻሩ የንፍቅና ጉልህ መለያ ነው። እሱም ከጾም ማንነት ጋር ሙሉ በሙሉ ይጻረራል። በመሆኑም አንድ ሰው ጾመኛ ወይም ውሸታም ይሆናል እንጂ ጾመኛና ውሸታም ሊሆን አይችልም። ለዚህም ነው ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንዲህ ያሉት፡ (ከሃስት ቃልና በሱም ከመስራት ያልራቀ ሰው የሱን ምግብና መጠጥ መተው አላህ አይፈልገውም)። በሌላ ሐዲስ ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ከአለታት አንድ ቀን አንድ ምእምን ፈሪ ሊሆን ይችላልን የሚል ጥያቄ ተጠይቀው አዎን አሉ። ስስታምስ ሊሆን ይችላልን ለሚለውም አዎን አሉ። ወሽታምስ ሊሆን ይችላልን ለሚለው ጥያቄ ግን ሊሆን አይችልም ብለዋል)።

በአላህ ማመን፣ በእምነት ልባቸው የተሞላ የሆኑት አላህ የወደዳቸው ሰዎች እንጅ ሊያጣጠመው የማይችል የሆነ ጣእምና ጥፍጥፍ አለው። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንዲህ ብለዋል (በአላህ ጌታነት፣ በእስልምና እመነትና በሙሐመድ (ሶ.ዐ.ወ.) መልእክተኛነት የረካ ሰው የእምነትን ጣእም ይቀምሳል)። እንዲሁም በሌላ ሐዲስ እንዲህ ብለዋል፡ (ሦስት ነገሮች በልቡ የሰፈኑበት ሰው የእምነትን ጣእም ያገኛል። አላህና መለከተናውን ከማንም አብልጦ የወደደ፣ አንድን ሰው ለሌላ ነገር ሳሆን ለአላህ ብቻ የወደደ ሰው። ወደሳት መወርወርን እንደሚጠላ ሁሉ ከሱ አላህ ካዳነው በኋላ ወደክህደት መመለስን የሚጠላ)።

እምነትና መልካም ምግባር ጣምራ ነገሮች ናቸው። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንዲህ ይላሉ፡ ከሰዎች እምነታቸው ምሉእ የሆነው በምልካም ምግባር በላጫቸው የሆኑት፣ አብሯቸው ለሚኖር የሚመቹት፣ አነዚያም ሰዎችን የሚቀርቡት፣ ሰዎችም የሚቀርቧቸው ናቸው። ሰዎች የማይቀርብና ሰዎችም የማይቀርቡት ሰው ፋይዳ ቢሰ ነው)። እምነት ብርሃን ነው ኢባዳም እንደዚሁ። የእምነትን ጣእምና የኢባዳን ጥፍጥፍ የቀመሰ ሰው መቻቻልን፣ ገራገርነትን፣ መልካም ውለታን እንጅ ሌላ ነገር አያውቅም። በአላህ ፍጥረታት ላይ አይኮራም ፊቱንም አይጨፈግባቸውም። ለመጥፎ ተግባር መጥፎ አጻፋ ከመመለስ ይልቅ ምህረትንና ይቅር ማለትን ይመርጣል። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንዲህ ይላሉ፡ (አንዳችሁ ጾም በሚይዝበት ቀን እርኩስ ቃል አይናገር ድምጹንም ከፍ አያደርግ አንድ ሰው ቢሳደበው ወይም ሊታገለው ቢሞክር እኔ ጾም የያዝኩ ሰው ነኝ ይበል)። አንድ ልባም ሰው በኢባዳው ጀነት ላይገባ እንደሚችል ማሰብ እንዲሁም ደግሞም በመልካም ጸባዩ፣ በመቻቻል ተግባሩ፣ ለሰዎች በሚያደርገው ምልካም ውለታ ጀነት ሊገባ እንደሚችል መገመት ይኖርበታል። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንዲህ ይላሉ፡ (ከናንተ በፊት ከነበሩት ሰዎች አንዱ ስራዎቹ ተመዘኑ። ምንም መልካም ስራ አልተገኘለትም። ነገር ግን እሱ ከሰዎች ጋር ሰፊ ግንኙነት ነበረው። ባለጸጋም ነበርና አገልጋዮች በጣም ችግረኛ የሆነን ሰው እዳ ክፍል ብለው እንቅ አርገው እንዳይዙና እንዲተውለትም ያዝ ነበር። አላህ (ዐ.ወ.)ም እኛ በዚህ ዓይነቱ ተግባር ከሱ ቀዳሚዎች ነንና በይቅርታ እለፉት አለ)።

እዚህ ላይ ልናረጋግጥ የምነወደው ነገር ቢኖር እውነተኛ እምነት ታላቁ አላህ በአንድ ባሪያ ልብ የሚረጨው ብርሃን መሆኑን ነው። ይህም ብርሃን ታዲያ ብልሃትና እርግጠኝነትን ያወርሰውና በአላህ (ዐ.ወ.) ብርሃን ሁሉን ነገር ያያል። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) አነስ ኢብን ማሊክ

የሚከተለውን አውርተዋል። ያለህ መልእክትኛ ከእለታት አንድ ቀን ከቤታቸው ወጡ። ከአንገሮች ወገን የሆነ ሐሪሳ ኢብን አኑባላን የተባለ ወጣት አገኙ። እናም እንዲህ አሉት (ሐሪሳ ሆይ! እንደምን አደርህ እሱም በእውነት ምእምን ሆኜ አድራያለሁ አላቸው። የአላህ መልእክተኛም የምትናገረውን ልብ በል። ማንኛውም እውነት ለእውነትነቱ መሰረት አለው። ያንተ እምነት ውነኛነት መሰረቱ ምንድን ነው አሉት። አሱም ራሴን ከዚህች አለም በማራቁ ብዙውን የሌሊቴን ክፍል በኢባዳ ነቅቼ አሳልፋለሁ። ቀኔንም በጥም አሳልፋለሁ። ይህንም ሳደርግ የጌታዬን ዙፋን፣ የጀነት ሰዎች በውስጧ እንዴት እንደሚጠያየቁ፣ የገሀም ሰዎችም እንዴት በውስጧ እንደሚጨቃጨቁ በገሃድ እንደሚያይ ሰው በመሆን ነው አላቸው። ያን ጊዜ ነብያችን (ሶ.ወ.) ልብ አድርገሃል ቀጥልበት አሉት (ሁለት ጊዜ) እናም ይህ አላህ በልቡ እምነትን ያበራለት ባሪያነው አሉ)።

እምነት እንደ ምእምን ተግባራዊ ሊያደርጋቸው የሚገባ የተለያዩ ክፍሎች አሉት። ነብያችን (ሶ.ወ.) እንዲህ ይላሉ (እምነት ሰባ ከምናምን ወይም ስድሳ ከምናምን ክፍሎች አሉት። በጣም በላጩ (ካለህ በስቀር የሚገዙት የለም) ማለት ሲሆን ዝቅተኛው ደግሞ አሾህን ከመንገዳ ማጋለል ነው። ያክብሮት ዓይናፋርነት የእምነት ክፍል ነው)። አንድ ሰዎዬ ሐሰን አልበስሪ የተባሉትን ሊቅ አንት ምእምን ነህን ብሎ በጠየቃቸው ጊዜ እመነት ሲባል ሁለት ዓይነት ነው አሉና በአላህ፣ በመላክቱ፣ በመጽሐፍቱ፣ በምልእክተኞቹ፣ በጀነትና በእሳት፣ ሞቶ በመነሳትና ለሒሳብ በመቅርብ ማመንን እንደሆነ የምትጠይቀኝ እኔ አዎ መእምን ነኝ። ነገር ግን የምትጠይቀኝ እንዲህ ስለሚለው የአላህ ቃል ከሆነ

مَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا تَكَرَّرَ اللَّهُ وَجَلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تَلَيَّتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ . الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ . أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا

ትርጉሙም (ፍጹም ምእምናን እነዚያ አላህ በተወሳ ጊዜ ልቦቻቸው የሚፈሩት በነሱም ላይ አንቀጾቻችን በተነበቡ ጊዜ እምነት የሚጨምሩላቸው። በጌታቸውም ብቻ የሚያመልኩት ናቸው። እነዚያ ሰላትን ደንቡን አሟልተው የሚሰግዱ ከሰጠናቸውም ሲሳይ የሚለግሱ ናቸው። እነዚያ በውነት አማኞች እነሱ ብቻ ናቸው...) ማለት ነው።

በአላህ ይሁንብኝ እኔ ከነሱ ውስጥ አንዱ እሆን አልሆን አላውቅም አሉት። እውነተኛ እምነት አማኙን ጸጥታና ሰላም ያላብሳል። በእሱ እንጅ እውን ሊሆን የማይችልንም ህይወት ያወርሳል። አላህ (ሱ.ወ.) እንዲህ ይላል፡

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ تَكَرَّرَ أَوْ أُتْنَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّاهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

ትርጉሙም (ከወንድ ወይም ከሴት እርሱ አማኝ ሆኖ በጎን የሰራ መልካም ኖሮን በእርግጥ እናኖረዋለን። ይሰሩትም ከነበሩት ነገር በመልካሙ ምንዳቸውን እንመነዳቸዋለን) ማለት ነው።

እንዲሁም በሌላ አንቀጽ እንዲህ ይላል

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ ۗ أَلَا يَذُكُرُ اللَّهُ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

ትርጉሙም (እነዚያ ልቦቻቸውም አላህን በማውሳት የሚረኩ ናቸው። ንቁ አላህን በማውሳት ልቦች ይረካሉ) ማለት ነው።

ይህን ግጥም የተቀኘ ደራሲ በጣም የሚደነቅ ነው እምነት የታጣ ከሆነ ሰላምም ሊኖር አይችልም ሃይማኖትን የማይጠብቅ ሰው ኑሮው የተሳካ አይሆንም ያለሃይማኖት በኑሮው እርካታ የሚመኝ ጥፋትን ለህይወት ባላንጣ አደርጓ ህይወትን የሚመራ ሰው ነው።

ይህን ቃሌን ተናገርሁኝ ለኔና ለናንትም ከአላህ ዘንድ ምህረትን እለምናለሁ።

ምስጋና ለአለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። የአላህ እዝነትና ሰላምም በነብያትን በአላህ መላክተኞች መደምደሜያ በስዲና ሙሐመድ በቤተሰቦቻቸውና በመላ ባልደረቦቻቸው ይውረድ።

ሙስሊም ወንድሞች

ረመዳን የእምነት ወር ነው ስንል ይህ ወር እንደዚሁም የጀግኖች መከወኛ ወር መሆኑን መጠቆማችን ነው። ጾም እውነተኛ ጀግኖች ጎልተው የሚታዩበት ትምህርት ቤት ነው። አሕመድ ሸውቂ የተሰኘው የግጥም ደራሲ እንዲህ ይላል፡ ጾም ህጋዊ እገዳ፣ በረሃብ መንፈስ መግራትና ለታላቁ አላህ መገዛት ነው። ማንኛም የፈጣሪ ግዴታ የተለየ ጥበብ አለው። የጾም ግዴታ በገሀድ ሲታይ ስቃይ ቢመስልም መስጢሩ እዝነትን የሚፈጥር፣ ለስጦታ የሚገፋፋ፣ ኩራትን የሚሰብርና ትእግስትን የሚያስተምር የርህራሄ ባህርይን ያጎናጽፋል። ጥጋብን እንጅ የማያወቀው ሰው ሲራብ፣ ደልቃቃውም ሰው የቅንጦት መገልገያዎችን ሲያጣ እጦት ምን እንደሆነ ያውቃል። ሲነድፍም ስቃዩ ምን እንደሚመስል ይገነዘባል።

የተከበረውን ቁርአን የሚመራመር ሰው አላህ (ዐ.ወ.) የወንድነትን (ጀግንነት) ባህርይ ብቃት ላላቸው ሰዎች እንጅ ያልሰጠ መሆኑን ሊገነዘብ ይችላል። ከነዚህ ባህርዮች ቀዳሚነትን የሚይዘው አንድ ሰው ሳይቀይር፣ ሳይለውጥና ሳያዘባ ለአላህ የገባውን ቃል ማክበር የሚለው ጉዳይ ነው። አላህ (ሱ.ወ.) እንዲህ ይላል፡

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رَجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا

ትርጉሙም (ከአማኞች በርሱ ላይ ለአላህ ቃል ኪዳን የገቡበትን በውነት የፈጸሙ ወንዶች አሉ። ከነሱም ስለቱን የፈጸመ (ለሃማኖቱ የተገደለ) አለ። ከነሱም ገና የሚጠባበቅ አለ። (የገቡበትን ቃል) መለወጥንም አለወጡም) ማለት ነው። እውነተኛ ወንዶች (ጀግኖች) የሚባሉት ነፍሳቸውንና ገንዘባቸውን ለአለማቱ ጌታ የሸጡት (የሰጡት) ናቸው። እነሱም የአላህን ውድቃ በመከጀል ለሃይማኖት፣ ለሀገርና ለክብር ደህንነት ገንዘባቸውን ብሎም ነፍሳቸውን ይሰዋሉ። አላህ (ዐ.ወ.) እንዲህ ይላል፡

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَّ عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِنِعْمِ اللَّهِ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَكَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

ትርጉሙም (አላህ ከምእምናን ነፍሶቻቸውንና ገንዘቦቻቸውን ገነት ለነሱ ብቻ ያለቸው በመሆን ገዛቸው። በአላህ መንገድ ላይ ይጋደላሉ ይገደላሉም ይገደላሉም በተውራት፣ በኢንጅልና በቁርአንም (የተነገረውን) ተስፋ በርሱ ላይ አረጋገጠ። ከአላህም የበለጠ በኪዳኑ የሚሞላ ማን

ነው? በዚያም በርሱ በተሻሻጣችሁበት ሽያጭችሁ ተደሰቱ ይህም እርሱ ታላቅ እድል ነው) ማለት ነው።

ረመዳን በሌሊት ሶላት መስጊዶችን የምናውብበት ወር ነው። ሌሊት መስገድና መስጊድን ማዋብ የማንነት ግንባታና የወንድነት(ጀግንነት) ክወና መሰረት ድንጋይ ናቸው። አላህ (ዐ.ወ.) ነብዩን ተነጋሪ በማድረግ እንዲህ ይላል፡

يَا أَيُّهَا الْمَرْمَلُ . فَمِ اللَّيْلِ إِلَّا قَلِيلًا . نِصْفَهُ أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا . أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا . إِنَّا سَأَلْنَا عَلَيْكَ فَأَوْلًا تَقِيلاً إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأًا وَأَقْوَمُ قِيلاً

ትርጉሙም (አንተ ተከናኖህ ሆይ! ሌሊቱን ሁሉ ጥቂት ሲቀር ቁም (ስገድ)። ግማሹን ቁም ወይም ከርሱ ቀንስ። ወይም በርሱ ላይ ጨምር። ቁርአንንም በዝግታ ማንበብን አንብብ። እኛ ባንተ ላይ ከባድ ቃልን እንጥላለንና። የሌሊት መነሳት አርሱ (ህዋሳትንና ልብን) ለማስማማት በጣም ብርቱ ነው። ለማንበብም ትክክለኛ ነው) ማለት ነው

በሌላም አንቀጽ እንዲህ ይላል፡

فِي بُيُوتٍ أَذْنُ اللَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَيَتَذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ * رَجَالٌ لَا لِيَهُمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ

ተርጉሙም (አላህ እንድትከበርና ስሙ በውስጥ አንዲወሳ ባዘዘው ቤቶች ውስጥ (አወድሱት) በውስጥ በጣትና በማታ ለርሱ ያጠራሉ። አላህን ከማውሳትና ሶላትን ከመስገድ ዘካንም ከመስጠት ንግድም ሽያጭም የማይታልላቸው ልቦችና ዓይኖች በርሱ የሚገላበጡበትን ቀን የሚፈሩ የሆኑ ሰዎች (ያጠሩታል) ማለት ነው።

አላህ (ሱ.ወ.) የጀነትን ሰዎች ማንነት ሲገልጽ እንዲህ ይላል፡

كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ . وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

ትርጉሙም (ከሌሊት ጥቂትን ብቻ ይተኙ ነበር። በሌሊቱ መጨረሻዎችም እነሱ ምህረትን ይለምናሉ) ማለት ነው። በሌላ አንቀጽም እንዲህ ይላል፡

تَلَجَأِي جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ . فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

ትርጉሙም (ጌታቸውን በመፍራትና በመክጀል የሚጠሩት ሆነው ጎኖቻቸው ከመጋደሚያ ስፍራቸው ይራራቃሉ። ከሰጠናቸውም (ጸጋ) ይለግሳሉ። ይሰሩትም በነበሩት ለመመንዳት ከዓይኖች መርጊያ ለነሱ የተደበቀላቸውን (ጸጋ) ማንኛይቱም ነፍስ አታውቅም) ማለት ነው።

የሌሊት ስግደት በተለይም ደግሞ በመጨረሻዎቹ አስር ሌሊቶች ልዩ ትኩረት ልንሰጠው የሚገባ ተግባር ነው። ነብያችን (ሱ.ወ.) በነዚህ ሌሊቶች ከሌሎች ሌሊቶች በተለይ መልኩ የኢባዳ ጥረት

ያደርጉባቸው ነበር። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) እናታችን አኢሻ እንዲህ የሚል ሐዲስ አውርተዋል፡ (የአላህ መልእክተኛ በረመዳን ውር የመጨረሻዎቹ አስር ሌሊቶች በገቡ ጊዜ ባጭር ይታጠቁ፤ ሌሊታቸውን በስግደት ያሳልፉና ቤተሰቦቻቸውን ለኢባዳ ያነቃቁ ነበር)። ባጭር ይታጠቁ ነበር ማለት ለኢባዳ ተጨማሪ ጥረት ያደርጉ ነበር ማለት ነው። አንዳንድ ተንታኞች ደግሞ ከሴት ይርቁ ነበር ማለት ነው የሚል እንድምታ ሰጥተውታል።

ረመዳን የነፍስን ልጓም በመግታት፣ በመንፈስ እርካታን በመፍጠር፣ በአይምሮ ንቃት፣ በስርአት ማስከበርና መልካሙን እርምጃ በመውሰድ ጀግኖችን ይከውናል። እንዲሁም ጸመኛው ሰብእ ነክ እሴቶችንና የሰውን ልጅ ስርአት የሚያስተካክለውን የመልካም ምግባር ደረጃን ከፍ በማድረግ በህይወት ጉዳዮች ሁሉ ቅን እንዲሆን ያደርገዋል። በመሆኑም ጸመኛው መብትን ያከብራል፣ ግዴታውንም ይወጣል እንዲሁም ለራሱ፣ ለማህበረሰቡ፣ ለሀገሩና ለዜጎቹ በሙሉ መልካምንና ደግን ነገር እውን ለማድረግ ይጥራል። ይህም ታዲያ በማህበረሰቡ ሰላምና እድገት ከፍተኛ ሚና ይኖረዋል። በህዝብ ብልጽግናና ስልጣኔ ሰፊ ቦታ ያለው የፍቅር፣ የመቀራረብና የእዝነት መንፈስም እንዲስፋፋ ያደርጋል።

በነዚህ ቀናት ያሉት መልካም ነገሮች እንዳያመልጡን አላህን ለማስታወስና ለመጸለይ፣ ቁርአንን ለመቅራት፣ ወደአላህ የሚያቃርቡ ነገሮችን በንቃት ለመስራት ልዩ ትኩረት ልንሰጥ ይገባል። አለዚያ በነዚህ በተባረኩ ቀናት የሚወርዱትን ስጦታዎች እንከለክላለን። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንዲህ ይላሉ፡ (ለጌታችሁ ከዘመናችሁ ባሉ ቀናት የሚያወርዳቸው ስጦታዎች አሉት። አነዚህን ስጦታዎች ለማግኘት ጥረት አድርጉ። መናልባትም እንዳችሁ ከነዚህ ስጦታዎች አንዱን ያገኘና ከዚያ በኋላ መናጢነት የሚባል ነገር ላያገኘው ይችላልና)።

ጌታችን ሆይ! አንተ ሰሚ አዋቂም ነህና ስራችንን ተቀበለን። አንተም ምህረት ለጋሽና አዛኝም ነህና ምህረትን ስጠን።